

ПРЕС КЛИПИНГ

15.децембар 2014.

НАСЛОВИ

SRAMOTA U "ĐERDAJU" Direktor trudnici ukida radno mesto;(str.2)

KOLIKO SMO JEFTINI PKS reklamira Srbiju kao da pripada trećem svetu;(str.3)

Буџет наговештава отпуштања;(str.5)

Дуже од пет година посао чека 47.000 Војвођана;(str.6)

ИСТРАЖУЈЕМО: Плате нам мање за чак 142 милиона евра месечно;(str.7)

Peta nedelja štrajka prosvetara;(str.8)

SRAMOTA U "ĐERDAPU" Direktor trudnici ukida radno mesto

Zorica Lazarević

Novom sistematizacijom u Nacionalnom parku „Đerdap“ biće ukinuto radno mesto ženi koja je u petom mesecu trudnoće.

(+) Kliknite za uvećanje

- Do juče sam zadovoljavala uslove za posao, o čemu svedoče i preporuke i rezultati rada. Direktor Srđan Stefanović planira da uvođenjem novog pravilnika o sistematizaciji radnih mesta moje radno mesto spusti na nivo referenta, a delove posla koje sam ja radila prebaci na saradnika za međunarodnu saradnju, gde se zahteva isključivo geografski fakultet, koji ja nisam završila. Tako ću bez posla ostati ne samo ja već još nekoliko kolega - priča potresena Marija Milenković Srbulović, napominjući da referent ne može da radi njen posao, i da bi to bilo kao da „vozaču autobusa date da upravlja avionom“.

Marija je na trudničkom bolovanju od 14. oktobra a, kako tvrdi, na nju je vršen gotovo svakodnevni pritisak preko rukovodioca Službe zaštite i razvoja. Bila je primorana da razduži računar i deo

opreme iako se datum njenog povratka na posao nije znao. Radi u „Đerdapu“ već šest godina.

Tukao suprugu u kancelariji

Protiv Stefanovića je u oktobru podneta krivična prijava zbog nasilja u porodici jer je nakon mesec dana istrage utvrđeno da je 2. septembra, u svojoj kancelariji, išamarao suprugu Biljanu Ciger Stefanović.

U revizorskom izveštaju navodi se da je preduzeće tokom 2013. godine potrošilo najmanje 12,82 miliona dinara ne poštujući Zakon o javnim nabavkama.

- Sve ovo bi moglo da ima veze i sa tim što sam supruga predsednika ASNS sindikata Nacionalnog parka „Đerdap“ Aleksandra Srbulovića, čiji članovi i brojčano i stručno čine većinu, a od kojih je 26 prijavilo direktora za zlostavljanje na radu. Direktor mi je poslao i preteću poruku: „Ja sam se probudio, a tebi će da se smrkne“. Da li će mi se smrknuti zavisi od Nadzornog odbora koji će 27. decembra doneti odluku da li će usvojiti novu sistematizaciju - priča Marija navodeći da svoju odluku direktor „pere“ novim Zakonom o radu iako on ne uslovljava ukidanje postojećih radnih mesta.

Direktor Stefanović se juče pravdao „da zbog pospanosti“ ne može da komentariše saznanja „Blica“.

- Nije istina da sam joj pretio. Za ostalo pišite šta hoćete - bio je kratak Stefanović.

KOLIKO SMO JEFTINI PKS reklamira Srbiju kao da pripada trećem svetu

M. R. Petrović

Investirajte u Srbiju, zemlju kvalifikovane, a jeftine radne snage. To je suština reklame na Si-En-Enu koju su platili Privredna komora Srbije i „Invest in Serbia“.

Visokoobučeni, a jeftini: Poruka na kajronu spota na Si-En-Enu

Iz PKS, međutim, ni posle nedelju dana čekanja nismo dobili više informacija o kampanji - ko ju je osmislio, koliko je plaćena, koliko će da se emituje i da li je investitore moguće privući na neki drugi način osim reklamiranjem zemlje kao da je država trećeg sveta.

A time se, osim narušavanja nacionalnog dostojanstva, prema mišljenju ekonomiste Miodraga Zeca, šalje i pogrešna poruka.

- Ne može naša glavna prednost da bude jeftina radna snaga, pre svega zbog toga što je nema dovoljno. Zemlji koja je mala poput naše ne može adut da bude jeftina radna snaga, jer je starosna struktura poremećena, tj. stanovništvo je sve starije. Mi nemamo obim i priliv mladih kakav, na primer, imaju Turska ili Kina, na osnovu čega je i moguće imati jeftinu radnu snagu - kaže Zec.

Zatvoreni krug

Miodrag Zec ukazuje na to kako se zatvorio krug društvenih i ekonomskih problema.

- Ako je više starijeg nego mlađeg stanovništva, a male su plate, to znači da su mali doprinosi, dakle i male penzije, naravno i mala izdvajanja za zdravstvo i obrazovanje. Tu nema države!

On spornom ocenjuje i stavku o „visokoobučenoj radnoj snazi“, jer, kako kaže, ni to nije do kraja istina.

- Ono što vredi obučavati, što bi se bavilo proizvodnjom, poput elektroinženjera, odlazi u inostranstvo. A mi obučavamo otpravnike u stranim samouslugama, obučavamo pomoćnu radnu snagu za strane trgovinske lance, koji će da dovezu, prepakuju i prodaju robu uvezenu iz inostranstva - kaže Zec.

I sociolog Slobodan Vuković je protiv takvog načina reklamiranja, ali istovremeno i dodaje: „Realno, mi i pripadamo trećem svetu i nemamo šta drugo da ponudimo“.

- Naša industrijska proizvodnja je manja nego posle bombardovanja. Strane ulagače interesuje, pre svega infrastruktura, jeftinija radna snaga, pravedno i efikasno sudstvo, brzo dobijanje potrebnih dozvola, nizak stepen korupcije i dobar geografski položaj, dakle blizina tržišta. Od svega toga imamo samo jeftinu radnu snagu i dobar geografski položaj - kaže Vuković.

Буџет наговештава отпуштања

У два министарства предвиђена су средства за решавање вишка запослених од укупно 22,3 милијарде динара

Тајне више нема - догодине ће бити отпуштања у јавном сектору. Иако је јасно да је постигнут политички договор да се о томе не говори, из Нацрта буџета за 2015. годину, у који је „Политика” имала увид, види се да у јавном сектору има прекобројних и да су предвиђена средства за њихове отпремнине.

У два министарства, како показује нацрт државне касе за следећу годину, резервисан је новац за решавање вишка запослених. Укупно, за то је предвиђено 22,3 милијарде динара. У буџету Министарства рада планирано је да се за „подршку решавања радно-правног статуса вишка запослених”, како дословце пише у овом документу, потроши 20 милијарди динара. Од тога, 16 милијарди је предвиђено за такозвани „транзициони фонд”. Распоред и коришћење ових средстава уредиће се посебним актом владе. Иначе, и у 2014. години је за решавање статуса предузећа у реструктурирању било предвиђено 15 милијарди динара. Међутим, рокови за завршетак тог процеса су померени па је по том основу остварена „уштеда”. Реч је о зајму Светске банке од 150 милиона евра, који би, бар према досадашњим најавама, требало највећим делом да се користи за отпремнине. Сада је, вероватно због раста курса, буџетиран нешто већи износ него 2014. године.

Преостале четири милијарде динара намењене су за трансфере Националној служби за запошљавање за „финансирање програма мера активне политике запошљавања и за исплату посебне новчане надокнаде”, а трошење тих пара, опет, уредиће се актом владе.

На још једном месту у буџету, међу расходима Министарства здравља, предвиђена су средства за отпремнине. За вишак запослених у здравственим установама планирано је 2,3 милијарде динара. Уколико се рачуна да је просечан радни стаж оних који узимају отпремнине 20 година и да добијају 300 евра по години стажа, онда једноставном рачуницом може да се дође до одговора колико је запослених у здравству вишак. То значи да би нешто више од 3.000 људи, који раде у здравственим установама, догодине могло да остане без посла. То, међутим, нико званично јуче није могао да нам потврди. Ако би се иста рачуница применила на укупан износ (22,3 милијарде), онда се долази до тога да је 30.000 људи у јавном сектору вишак, што опет нико званично не може да потврди.

Иначе, у преговорима са Међународним монетарним фондом договорено је да се трошкови рада у јавном сектору смање за пет одсто. Новинари су то касније прерачунали, па се по медијима појављивао податак да је 25.000 људи у јавном сектору вишак.

Својевремено је и министарка Кори Удовички за „Блиц” споменула исти износ, али је касније неколико пута истакла како није суштина реформе јавног сектора број оних који ће остати без посла. Да запослене у јавном сектору не треба плашити отказима, поручио је недавно и министар Жељко Сертић. Јавна предузећа најпре морају да се реорганизују, а евентуални вишкови биће утврђени на основу озбиљних анализа. Како је рекао надлежни министар смањивање броја запослених у јавним предузећима не иде преко ноћи, на томе ће се радити

плански, по врло јасним критеријумима, на основу комплетне анализе. Он је навео да ће изван број људи из јавних предузећа отићи у пензију, али и да ће део запослених прећи у приватан сектор. И министар финансија Душан Вујовић досад није јавно говорио о томе колико људи ће остати без посла. Према његовим речима, то ће зависити од рационалности јавног сектора, а то значи да су приходи већи од расхода.

Економиста Александар Стевановић каже да, пре него што се људи отпусте, треба направити систематизацију и мерити учинак запослених у јавном сектору. У здравству, на пример, постоји истовремено и вишак и мањак, зато пажљиво треба урадити ту анализу. Како каже још у време док је био у Министарству привреде као сарадник министра Саше Радуловића била су планирана средства од 15 милијарди за завршетак процеса реструктурирања. Тај износ требало је да покрије заостале зараде, порезе и доприносе и трошкове отпремнина оних који остају без посла.

А. Телесковић

Дуже од пет година посао чека 47.000 Војвођана

Незапосленост је и даље један од највећих проблема с којима се наша земља суочава. Много је незапослених који дуго чекају на посао, велики број њих има високо образовање, али је и много незапослених

Године живота пролазе у реду за посао

без икакве струке. Младих до 30 година је 48.632, што је више од четвртине укупног броја регистрованих незапослених у Војводини, док је младих и незапослених до 24 године 25.715, или 14 одсто, те на ове две категорије “отпада” око 40 одсто укупног броја незапослених на евиденцији Покрајинске службе за запошљавање. Много је и незапослених старијих од 45 година - 69.950.

Иако је ситуација неповољна, боље је него прошле године, јер је, на основу података ПСЗ, у односу на новембар 2013. године број незапослених смањен за 14.422, односно мањи је за 7,3 одсто. Боље је и у односу на децембар прошле године и то за 15.683 или 7,9 одсто, док је у односу на октобар ове године незапослених мање за 1.031 или 0,6 одсто.

Како стоје ствари, а каже статистика, однос броја запослених и незапослених у Војводини је два према један. Наиме, крајем октобра је, по процени Републичког завода за статистику, у Војводини радило 444.712 људи (97.709 приватних предузетника и запослени код њих), што је за 126 особа више него месец раније. На крају новембра регистровано је 216.894 особа које су тражиле посао, а међу њима је било 112.804 жена, што чини 52 одсто укупног броја незапослених. Од укупног броја незапослених 184.087 су активне незапослене особе (93.023 жена или 50,5 одсто), док је 27.371 привремено неспособних или неспремних за рад. Међу незапосленима је и 4.789 лица којима мирује права по Закону, 125 запослених који траже промену запослења и 522 других који траже посао.

Тражење посла, долазак до њега, али и престанак радног односа је променљив процес у којем се бројке мењају свакодневно. Неки незапослени нађу посао, неки запослени остану без посла, систем и статистика, наравно, не препознају особе, већ само читају бројке, категоришу и указују, али не решавају проблем с којима се суочавају појединци, а у последње време и породице. Тако неко на посао чека годинама, неко почне да ради чим се пријави на евиденцију, има и оних који стаж у тражењу посла започену с 15 година, али и оних који посао траже у седмој деценији живота.

Слободно се може рећи да је поражавајући податак да од укупног броја незапослених, дуже од годину дана, што се сматра дуготрајном незапосленошћу, на запослење чека 119.713 особе, што је 65 одсто, а међу њима је 62.337 жена што је 52,1 одсто. Страшно је за сваку струку, али је посебно страшно и помислити колико је међу њима лекара, електроинжењера, рударских инжењера, архитеката... струка у којима се, готово свакодневно, мења технологија, откривају нови поступци, другачије приступа послу...

Д. Млађеновић

Цео текст прочитајте у нашем штампаном издању за понедељак, 15. децембар

ИСТРАЖУЈЕМО: Плате нам мање за чак 142 милиона евра месечно

Од почетка кризе 2008. године до данас месечна сума зарада у Србији мања је, по подацима до којих је дошао „Дневник”, за 130 милиона евра, а када се томе дода смањење плата у јавном сектору, сума ће бити нижа за чак 142 милиона евра. На годишњем нивоу сума плата ће бити нижа за чак 1,65 милијарду евра и није тешко закључити да тако значајан пад прихода српских породица за собом повлачи многе лоше економске последице.

Колико је наша економија, а с њом и сваки грађанин Србије, у кризи, можда не говоре толико индустријска производња или бруто домаћи производ и јавни дуг, колико управо ови подаци о суми плата које се исплаћују сваког месеца. Јер, од те суме зависи и колико ће се у некој држави новца потрошити на храну, гардеробу, колико ће се уложити у куповину станова, аутомобила... свега што би могло подстаћи потрошњу, а ланчаном реакцијом погурати и домаћу производњу, раст БДП-а. Што би све, опет, напунило државну касу... Дакле, сума плата у великој мери показује колико смо економски пали од почетка кризе - а пад је приличан.

По подацима Републичког завода за статистику, у мају 2008. године у Србији је било 2.002.044 запослених, а просечна плата износила је 31.086 динара. Када се то сабере, испада је месечна сума зарада била око 62,4 милијарде динара. Пошто је курс био око 82 динара за евро, проста математика каже да је укупно за плате исплаћивано око 761 милион евра. Годишње је, значи, за плате издвајано 9,13 милијарди евра.

Овога октобра, према подацима истог тог Завода за статистику, у Србији је било 1.688.577 запослених, а просечна плата се заиставила на 44.389 динара, што значи да је укупна сума зарада била око 75 милијарди динара. Прерачунато у евре по курсу од 120 динара, то је око 630 милиона евра месечно. На годишњем нивоу сума плата је 7,65 милијарди евра.

Када се подвуче црта, јасно је да сви запослени у Србији на годишњем ниво зарађују милијарду и по евра мање него у мају 2008. године, односно месечна сума плата срезана је за поменутих 130 милиона евра. То значи да управо толико имамо мање за месечну потрошњу него пре почетка економске кризе. А то није крај, јер ће сума плата пасти за још око 150 милиона евра на годишњем ниво због резања плата у јавном сектору од 10 одсто, а одлука се односи већ на новембарске зараде. И ту је проста математика неумољива: месечно смањење ће бити додатних 12,5 милиона евра.

Када се ово укрсти, јасно је да ће сума новембарских зарада у Србији у поређењу с мајским 2008. бити нижа за 142 милиона евра, док ће годишњи пад бити тих 1,65 милијарди евра! Овде треба рећи и то да, због начина на који статистика рачуна, у анализи за 2008. и за ову годину и месеце нису узети у обзир запослени у војсци и полицији, којих је негде око 80.000, тако да у основи пропорција остају иста.

У сваком случају, када се каже да ће новембарска сума плата бити нижа 142 милиона евра него у мају 2008, то некимма можда и неће изгледати много, али за те новце би се месечно могло куповати скоро 3.000 нових станова, око 8.000 аутомобила „фијат 500-Л“, а да и даље плаћамо отварање радних места 10.000 евра, то би значило да би сваког месеца нових 14.200 људи могло добити посао.

На годишњем ниво пад је толики да би се за њега мога купити - „Телеком Србија“!!! или 165.000 хектара војвођанских ораница, и то по пуној цени од 10.000 евра по хектару. Уосталом, ови подаци о платама показују и зашто су нам промети у трговини све скромнији, зашто многи локали и пословни простори у најатрактивнијим градским зонама зврје празни, зашто се затварају продавнице и фирме...

Дејан Урошевић

Просек мало пао

Подаци о суми зарада показују и да су просечне плате исказане у еврима биле за само десетак евра више у мају 2008. године него у овом октобру. Тада смо зарађивали просечно око 380 евра, а сада се просек креће око 370 евра. То показује да је до пада суме зарада дошло највише због изгубљених радних места, а не толико због кресања просечних зарада. Ако се суди по подацима Републичког завода за статистику, за шест година кризе изгубљено је скоро 315.000 радних места, односно толико људи мање прима плату. Сам пад просечних зарада не брине толико колико чињеница да већ шест година тапкамо у месту.

Nema pomaka u pregovorima vlade i sindikata obrazovanja

Peta nedelja štrajka prosvetara

TRAGOM

AUTOR: V. ANDRIĆ

Beograd - Ni posle pune četiri nedelje štrajka prosvetnih radnika i prošlonedeljne najave da će u ponedeljak, 22. decembra, nastava u školama biti potpuno obustavljena na jedan dan, nema pomaka u pregovorima vlade i sindikata obrazovanja. Prosvetari iz više od 1.100 osnovnih i srednjih

škola ulaze u petu nedelju štrajka, a ni iz Ministarstva prosvete, niti iz Ministarstva finansija nisu dobili odgovor da li će i kada pregovori biti nastavljeni.

- Radna grupa za poseban kolektivni ugovor je završila posao, ali su i dalje sporni članovi o kojima treba da se razgovara sa ministrom finansija Dušanom Vujovićem. Prošlog utorka smo se poslednji sreli sa ministrom prosvete Srđanom Verbićem i tražili da posreduje kako bismo imali sastanak sa Vujovićem. Još čekamo odgovor - kaže za Danas Jasna Janković, članica Predsedništva Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije.

Ona ističe da će do četvrtka biti poznato da li će 22. decembra, kada nastava u školama bude obustavljena, zaposleni u obrazovanju izaći na ulicu i održati protest samo u Beogradu ili po celoj Srbiji.

Danas je istekao rok koji je Glavni odbor Unije sindikata prosvetnih radnika dao svojim predsednicima sindikata po školama da se priključe štrajku ili će u suprotnom biti isključeni iz sindikata. Unija je jedini reprezentativni sindikat koji se odlučio na ovakav korak.

- Niko ne može da sebe stavi iznad odluke Glavnog odbora. Uvođenje discipline je teško i bolno, ali neophodno. Naš poziv se ne odnosi na specijalne i muzičke škole, zbog specifičnog načina na koji se održava nastava. Licemerno je da pojedini predsednici sindikata po školama ostaju po strani, dok se zaposleni u 1.100 obrazovnih ustanova bore da u posebnom kolektivnom ugovoru ostane član koji im omogućuje da zbog te funkcije svakog meseca dobijaju 12 odsto uvećanu osnovicu - kaže Jankovićeva.

Prema poslednjim podacima, u zakonskom štrajku je 475 škola iz Unije sindikata prosvetnih radnika, a posle poziva Glavnog odbora da se priključi i preostalih 130, od danas u štrajk stupaju zaposleni u Gimnaziji u Priboju, a takva odluka se očekuje i u Ekonomskoj školi u Velikoj Plani.

Od danas je u štrajku i Prva gimnazija u Beogradu, saopštio je Forum beogradskih gimnazija.

Zahtevi

Sindikati obrazovanja traže da prosveta bude izuzeta od smanjenja plata za 10 odsto, da se oroči period u kojem će biti donet zakon o platnim razredima za ceo javni sektor, potpisivanje posebnog kolektivnog ugovora, kao i da se u izmenama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ne uvedu otvoreni konkursi za zapošljavanje.